

WYJAŚNIENIA – FEMP.06.10-IP.01-022/23

1. Czy diagnoza potrzeb jest obowiązkowa? Czy jest określony standard opracowania tego dokumentu?

Tak, diagnoza problemów i potrzeb grupy docelowej jest obowiązkowa. Jest ona podstawą dla projektowania założeń projektu. W związku z tym powinna być sporządzona przed złożeniem wniosku o dofinansowanie dla każdej ze szkół/placówek, które będą objęte wsparciem w projekcie.

We wniosku należy przedstawić kluczowe elementy diagnozy:

- problemy dotyczące uczniów/nauczycieli/szkoły/placówki,
- dane liczbowe oraz analizę jakościową dotyczącą zidentyfikowanych problemów,
- źródła danych oraz zastosowane metody i narzędzia badawcze.

Opis problemów powinien obejmować potrzeby, oczekiwania i bariery grupy docelowej (w tym związane z udziałem w projekcie), a także skalę zainteresowania udziałem w projekcie.

Elementem diagnozy powinna być analiza sytuacji osób ze szczególnymi potrzebami, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami oraz analiza sytuacji kobiet i mężczyzn. Opis grupy docelowej powinien także dotyczyć grup narażonych na dyskryminację.

Analiza sytuacji problemowej powinna być oparta na najbardziej aktualnych danych.

Należy pamiętać, że diagnoza potrzeb nie może stanowić załącznika do wniosku. Ocenie podlegać będą założenia diagnozy przedstawione w treści wniosku o dofinansowanie.

Szczegółowe informacje dotyczące diagnozy znajdują się w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu (załącznik nr 3 do Regulaminu wyboru projektów).

2. Kto powinien przygotować i zatwierdzić diagnozę?

W aktualnym okresie programowania dokumenty programowe nie regulują kwestii zatwierdzenia diagnozy. W związku z tym powinna być ona przyjęta zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami.

Istotne jest, aby w opracowaniu diagnozy brała udział Dyrekcja szkoły/placówki, która zostanie objęta wsparciem.

3. Jak w konkursie rozumiane są specjalne potrzeby edukacyjne?

Specjalne potrzeby edukacyjne to zgodnie z Regulaminem wyboru projektów indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 1798).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem mogą one wynikać w szczególności z:

- 1) niepełnosprawności;
- 2) niedostosowania społecznego;
- 3) zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- 4) zaburzeń zachowania lub emocji;
- 5) szczególnych uzdolnień;

- 6) specyficznych trudności w uczeniu się;
- 7) deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
- 8) choroby przewlekłej;
- 9) sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- 10) niepowodzeń edukacyjnych;
- 11) zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;
- 12) trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

4. Czy obowiązkowymi dokumentami wymaganymi od uczestników projektu powinny być tylko dokumenty wskazane w Regulaminie (np. księga uczniów/wychowanków)?

Przykładowe dokumenty wskazane w Regulaminie wyboru projektów (Rozdz. 3.3, pkt 4) dotyczą spełnienia przez uczestnika/uczestniczkę projektu kryterium kwalifikowalności, które uprawnia do udziału w projekcie. W przypadku kryterium kwalifikowalności „uczniowie/wychowankowie szkół/placówek kształcenia ogólnego” przykładowy dokument to księga uczniów/wychowanków lub wykaz zawierający dane uczniów/wychowanków i w dzienniku lekcyjnym/dzienniku zajęć w placówce.

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie „W sytuacji, gdy planujesz w projekcie różne rodzaje wsparcia i nie są one kierowane do wszystkich uczestników/uczestniczek, wskaż obligatoryjne kryteria do poszczególnych działań. Jeśli wsparcie w projekcie determinuje określone wymagania, np. dotyczące wykształcenia, wiedzy lub umiejętności, uwzględnij je w kryteriach”. Jeśli zatem w projekcie organizowane by były zajęcia skierowane tylko do uczniów z konkretnymi specjalnymi potrzebami (np. zajęcia rewalidacyjne, zajęcia dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się itd.), to konieczne jest określenie na poszczególne rodzaje zajęć kryterium, które uprawnia do udziału w danych zajęciach. Do kryterium trzeba także określić dokumenty, które będą potwierdzały jego spełnienie.

5. Jakie dokumenty powinny potwierdzać kwalifikowalność uczniów ze specjalnymi potrzebami? Czy będzie to wyłącznie opinia z poradni psychologiczno-pedagogicznej, czy też może to być np. opinia szkolonego psychologa/wychowawcy? Czy tak jak jest w Regulaminie w pkt 4. np. wyłącznie księga uczniów/wychowanków?

Dokumentem potwierdzającym w projekcie konkretne specjalne potrzeby edukacyjne powinien być dokument adekwatny do zdiagnozowanej potrzeby edukacyjnej i przygotowany/wydany przez osobę posiadającą odpowiednie kompetencje do zdiagnozowania danego rodzaju potrzeby. W sytuacji gdy specjalne potrzeby ucznia/uczennicy wynikają np. z niepełnosprawności, odpowiednim dokumentem będzie orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Natomiast w przypadku potrzeb, które nie wymagają orzeczenia/opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, mogą być dokumenty wydane przez właściwego specjalistę czy nauczyciela.

6. Co oznacza określenie "uczniowie w niekorzystnej sytuacji" i jakie dokumenty będą potwierdzać ich kwalifikowalność?

W Regulaminie wyboru projektów nie określono definicji „niekorzystnej sytuacji ucznia”. We wniosku Wnioskodawca powinien określić, jak definiuje na potrzeby projektu niekorzystną sytuację uczniów. Przyjęte założenia powinny wynikać z przeprowadzonej diagnozy problemów i

potrzeb grupy docelowej. Można przy tym posłużyć się definicją z „Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027” dotyczącej grupy w niekorzystnej sytuacji – grupa, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia EFS+. Zgodnie z Rozporządzeniem EFS+ jest to grupa osób w trudnej sytuacji, w tym osoby doświadczające ubóstwa, wykluczenia społecznego lub dyskryminacji w wielu wymiarach lub zagrożone takimi zjawiskami.

7. Czy uczniowie „zerówek” mogą być grupą docelową w projekcie? Czy jest to uzależnione od tego, czy „zerówka” funkcjonuje w przedszkolu czy w szkole?

Uczniowie realizujący roczne przygotowanie przedszkolne („zerówka”) stanowią grupę docelową w ramach naborów przeznaczonych dla wsparcia wychowania przedszkolnego. Jest to niezależne od tego, czy oddział przedszkolny funkcjonuje w przedszkolu, w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego. Dlatego są oni wyłączeni ze wsparcia w ramach Działania 6.10 A.

8. Czy odbiorcą projektu w ramach działania może być ośrodek szkolno-wychowawczy oraz młodzieżowy ośrodek socjoterapii?

Szkoły specjalne i inne placówki, które prowadzą do segregacji lub utrzymania segregacji jakiegokolwiek grupy defaworyzowanej i/lub zagrożonej wykluczeniem społecznym, nie mogą być wspierane w zakresie infrastruktury i wyposażenia. Oznacza to, że ośrodki szkolno-wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii nie mogą zostać wsparte w konkursie. Wsparciem mogą zostać objęci uczniowie, ich rodzice i opiekunowie prawni oraz kadra tych placówek, w tym nauczyciele, przy czym realizacja wsparcia uczniów oraz kadry jest możliwa jedynie we współpracy ze szkołami ogólnodostępnymi. Należy jednak mieć na uwadze, że wsparcie w konkursie powinno być ukierunkowane na edukację włączającą w szkołach ogólnodostępnych, w tym zwiększenie dostępności w szkołach ogólnodostępnych.

Celem ww. współpracy powinno być stopniowe przechodzenie/przygotowanie dzieci i młodzieży ośrodków do nauki w szkołach ogólnodostępnych poprzez m.in. integrację dzieci z obydwu typów placówek. Udział kadry placówek specjalnych powinien wynikać z potrzeb szkół ogólnodostępnych zgodnie z celem przedsięwzięcia.

9. Czy wsparcie może być kierowane do uczniów szkół specjalnych, ale nie do szkoły specjalnej jako instytucji (czyli nie można wyposażyć, doposażyć szkoły specjalnej)?

W przypadku szkół specjalnych wsparcie może być kierowane tylko do uczniów, ich rodziców i opiekunów prawnych oraz kadry szkół specjalnych, w tym nauczycieli, przy czym wsparcie to może być realizowane tylko wówczas, gdy w projekcie przewidziano współpracę ze szkołą ogólnodostępną. Nie ma możliwości wsparcia szkoły specjalnej w zakresie infrastruktury i wyposażenia. Celem ww. współpracy powinno być stopniowe przechodzenie dzieci i młodzieży ze szkół specjalnych do nauki w szkołach ogólnodostępnych poprzez m.in. integrację dzieci z obydwu typów szkół oraz przygotowanie kadry i całego środowiska szkolnego ukierunkowane na zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami warunków nauki dostosowanych do ich potrzeb. Udział kadry szkół specjalnych powinien wynikać z potrzeb szkół ogólnodostępnych zgodnie z celem przedsięwzięcia.

10. Jeżeli uczestnikami w projekcie będą nauczyciele ze szkół specjalnych, to czy do wskaźnika „Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem” powinna być wliczona szkoła specjalna?

Konkurs ukierunkowany jest na wsparcie placówek ogólnodostępnych w celu stopniowego przechodzenia uczniów ze szkół specjalnych do nauki w szkołach ogólnodostępnych. Wsparcie to może wymagać udziału kadry szkół specjalnych. Jednak udział tej kadry powinien wynikać z potrzeb szkół ogólnodostępnych, a nie powinien stanowić wsparcia szkół specjalnych.

Przy spełnieniu tych założeń placówki specjalne nie powinny być wliczane do wskaźnika „Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem”.

11. Czy w ramach naboru możemy zaplanować zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz zajęcia rozwijające zainteresowania dla uczniów szczególnie uzdolnionych?

W projekcie w konkursie można zaplanować zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i zajęcia rozwijające uzdolnienia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zajęcia te stanowią pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach).

Proszę zwrócić uwagę na warunek wskazany w Regulaminie wyboru projektów, że „wsparcie obligatoryjnie powinno obejmować uczniów ze specjalnymi potrzebami, w tym powinno koncentrować się na uczniach z niepełnosprawnościami i niedostosowanych społecznie. Nie można jednak skierować projektu wyłącznie do uczniów ze specjalnymi potrzebami – w każdym projekcie powinno być uwzględnione wsparcie o charakterze integracyjnym”. W związku z tym wsparcie w postaci zajęć dydaktyczno-wyrównawczych lub rozwijających uzdolnienia powinno być jednym z elementów projektu, którego działania powinny być ukierunkowane na edukację włączającą. Celem realizowanych projektów powinna być taka organizacja nauki w szkole ogólnodostępnej, aby każda z osób uczących się miała możliwość pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia i wychowania oraz życiu społecznym szkoły.

Jednocześnie należy pamiętać, że zakres każdego z zajęć planowanych w projekcie powinien wynikać ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb grupy docelowej.

12. Czy zajęcia integracyjne mogą odbywać się w formie wycieczki?

Zajęcia integracyjne mogą być realizowane w różnych formach, adekwatnie do potrzeb i możliwości uczestników. Może to być także forma wycieczki. Ważne, aby potrzeba tego typu zajęć wynikała z przeprowadzonej diagnozy, a wydatki z nimi związane zostały właściwie opisane i uzasadnione.

13. Czy powiat/gmina/miasto, jako organ prowadzący szkoły, może startować bez ograniczeń w naborze?

Wnioskodawcą lub Partnerem w projekcie obowiązkowo jest organ prowadzący szkoły lub placówki oświatowe, które będą objęte wsparciem w projekcie.

Jeżeli natomiast powiat/gmina/miasto należy do ZIT/IIT OPK, a dany ZIT/IIT OPK przewiduje realizację projektów w obszarze edukacji włączającej, wyłączeniu w tym naborze podlegają

podmioty będące członkami danego ZIT/IIT OPK, ich jednostki organizacyjne oraz podmioty z nimi powiązane. Wyłączenie nie dotyczy projektów ujętych w Strategii Partnerstw CWD – Pilotaż.

Oznacza to, że podmiot wnoszący przed przystąpieniem do naboru powinien zweryfikować swoją przynależność do ZIT/IIT OPK, a jeśli jest członkiem ZIT/IIT OPK, jego jednostką organizacyjną lub podmiotem z nimi powiązany, powinien zweryfikować, czy ZIT/IIT OPK planuje realizację projektów z zakresu edukacji włączającej.

Dla podmiotów, które są członkami ZIT/IIT OPK, ich jednostek organizacyjnych lub podmiotów z nimi powiązanych, będzie zorganizowany odrębny nabór wniosków w obszarze edukacji włączającej. Złożenie przez te podmioty (członków ZIT/IIT OPK, ich jednostki organizacyjne lub podmioty z nimi powiązane) wniosku w konkursie w ramach Działania 6.10 Typ A, może zablokować możliwość akceptacji Strategii ZIT/IIT OPK i realizacji w ZIT/IIT OPK wsparcia z zakresu edukacji włączającej.

14. Czy fundacja, która nie prowadzi szkoły ani placówki oświatowej, może otrzymać dofinansowanie w ramach projektu z Działania 6.10 A?

Organizacje pozarządowe są uprawnione do złożenia wniosku w konkursie, należy jednak pamiętać, że Wnioskodawcą lub Partnerem w projekcie obowiązkowo musi być organ prowadzący szkołę lub placówkę oświatową prowadzącą kształcenie ogólne. W związku z tym organizacje pozarządowe, które nie są organem prowadzącym szkołę lub placówkę oświatową, mogą realizować projekt w partnerstwie z organem prowadzącym szkołę lub placówkę oświatową. Istotne jest także, aby projekt był skierowany do grup docelowych, które zostały wskazane w Regulaminie wyboru projektów, a zakres wsparcia w projekcie był zgodny z założeniami konkursu.

15. Czy inicjatorem partnerstwa na rzecz realizacji projektu musi być gmina? Czy liderem i zarazem inicjatorem partnerstwa może być organizacja pozarządowa? Jeśli liderem ma być gmina, to czy w takiej sytuacji konieczne jest wyłonienie partnera w procedurze naboru partnerów?

Zarówno gmina, jak i organizacja pozarządowa może zainicjować partnerstwo w projekcie. Podmiot inicjujący projekt partnerski powinien pełnić funkcję Partnera wiodącego w projekcie.

Należy pamiętać, że Partnerem wiodącym może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego, tzn. podmiot, który posiada roczny obrót równy lub wyższy od 75% średniorocznych wydatków w projekcie. Warunek nie ma zastosowania do projektów, w których Wnioskodawcą jest jednostka sektora finansów publicznych.

Jeśli partnerstwo zostanie zainicjowane przez gminę, to jest ona zobowiązana do dokonania wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania, zgodnie z zapisami ustawy wdrożeniowej.

16. Czy Partnerem projektu mogą być takie instytucje, jak np.: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Samorządowy Zespół Edukacyjny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej?

Partnerem w projekcie może być wyłącznie podmiot posiadający osobowość prawną. Jeśli np. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna jest jednostką organizacyjną Powiatu, Partnerem w projekcie będzie dany Powiat. Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów Partner musi wnieść do

projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe. Partner musi uczestniczyć w projekcie partnerskim na każdym jego etapie. Oznacza to wspólne przygotowanie projektu, wspólną realizację zadań merytorycznych oraz wspólne zarządzanie projektem. Partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań merytorycznych w projekcie. Udział Partnera w realizacji projektu musi być celowy, jednocześnie nie może mieć charakteru symbolicznego czy pozornego.

17. Jak należy rozumieć trwałość realizacji projektu? Czy jest ona przewidziana w projektach, w których nie będzie wydatków na infrastrukturę?

Obowiązek zachowania trwałości dotyczy projektów, które obejmują wydatki ponoszone jako cross-financing. W konkursie nie określono trwałości operacji/rezultatów/produktów.